

אמרי שפר אוסף "קצב"

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

[ניתן להוריד את העלון ב: לדעת נט, אידישע ווינקעל, דירשו.]

אב ובנו הנמצאים בשמחת "פדיון הבן" או ב"פדיון בכור בהמה", והבן שואל את האב: 'מה זאת?' האב חייב מן התורה לספר לו את סיפור יציאת מצרים, אף אם הבן שואלו במשך השנה ולא רק בליל ט"ו בניסן, וכפשטות הכתוב. אמנם אין חיוב של "את פתח לו", שהוא חיוב לספר לבנו אף כשאנו שואלו, שבזה אינו חייב אלא בליל ט"ו, כיון שלומדים חיוב זה מ"והגדת לבנך". ("חוט שני" ח"ג עמ' רל"ד)

אדם הגיע לרבי נפתלי מרופשיץ ובקשה בפיו: שיברכהו הצדיק שידע את התורה. השיבו רבי נפתלי: אני מרבה בתפילה ומבקש שאדע אות אחת ואתה, כלאחר יד רוצה לדעת את התורה כולה.

אדם שהתחיל לאכול בביתו, ונצרך לצאת לרשות הרבים, ראוי שיגמור קודם את האוכל שבפיו, ורק לאחר מכן יצא. ואם נחוץ מאד לצאת, ואי אפשר לו באופן אחר, אינו נפסל בכך לעדות [דברו"מ שבת כ סז].

איך מחנכים ילד? לא אומרים לו עשה כך וכך, אלא נוטעים בו אהבה למסר והוא ירצה לעשות כך וכך. ...

אין בעולם אושר יותר נעלה מאשר הרגש הנעים בקיום נפשו של ילד רך, שאין לו תביעות ודרישות כלפיך והוא תלוי בך ובחסדך. האם אינך שומע קול פנימי האומר לך מה ילד זה מצפה לקבל ממך? עליך להרגיש את כל האחריות, האושר והקדושה שבמשימה הזאת. עליך להרגיש שהשם 'אב' משח אותך לכהן גדול. אם אינך מרגיש כשיא האושר את ההזדמנות הזאת של התמכרות מושלמת לטובתו של בן אדם, אם הרגשה זה אינו מעורר בך שמחה של מצוה בלי מיצרים, ואם הנתנה אינה גורמת לך אושר יותר מאשר הקבלה - הרי לא ראוי לך להיות לאב.!" (הרש"ר הירש)

"אל תשלו את עצמכם כי בית הספר פוטר אתכם מכל אחריות בחינוך. אויה לבנך אם הנך סבור לצאת ידי חובתך על ידי תשלום שכר לימוד ודאגה לצד הכלכלי. תכלית בית הספר היא הכנת התלמיד והכשרתו לקראת החיים. הכנה זו כוללת הן את פיתוח השכל וריבוי הידיעות בענפי המדע השונים, אך בעיקר יש להלהיב את התלמיד לקראת תפקידו הגדול בחיים, דהיינו: לחיות חיי יהודי נאמן בעולמו של הקב"ה, לפי רצון ה'." (הרש"ר הירש)

אם אתה רוצה ללכת מהר - לך לבד ! אבל אם אתה רוצה ללכת רחוק - לך ביחד!

'אמונה' אין די לה בידיעה ובירור פעם אחת, אלא יש צורך לחזק האמונה כסדר יום יום, ואם לאו - האמונה הפנימית הולכת ונחלשת עד שעלול ביום אחד להגיע לפריקת עול רח"ל. (רבינו מרן החזון איש זצוק"ל)

אם זה לא היה קשה, כולם היו עושים את זה.

אמר האמרי אמת מגור: על הפסוק "נקי יהיה לביתו" דיש שלשה דברים עיקרים בשידוך "נדן" "קרן" "יחוס". נדן בגמטריה חמישים זה צריך שיהיה כל אחד מהמחותנים חצי, וקרן שבגמטריה מאה, צריך כל אחד מהצדדים להיות במאה אחוז, ויחוס שבגמטריה עשר מספיק עשר אחוז, וזה כוונת הפסוק נקי יהיה לביתו, שכל בית יהודי חייב את שלושת הדברים האלו.

אמרו חז"ל (ברכות ט'): אין "נא" אלא לשון בקשה, רמז לתפלה. וזה מה שנאמר: "אל תאכלו ממנו נא" היינו שלא להתפלל אלא "כי אם צלי" צלי ר"ת "צדק לפניו יהלך" (תהלים פ"ה) עד שייתן צדקה

קודם, ואז יזכה ל"אש" לאש התלהבות בתפלתו ותתקבל לרצון לפני השי"ת. (עטרת ישועה – שארית מנחם)

ביום זה – ראש השנה לאילנות' שהוא יום ראש חודש שבט לשיטת בית שמאי ויום ט"ו בשבט לדברי בית הלל – הוא בעצם היום בו מתחילה שנה חדשה של חידושי תורה. 'פירות האילן' – הם הפירות המשובחים והנאים. פירות לימודו של האדם. חידושי תורתו אותם הוא מניב ומעלה במהלך הגותו בשעשועיו של מקום. ובהם דנים את פירות האילן של כל יהודי. כיצד ייראו חידושי תורתו, האם יעלו בדרגה, האם יזכה אכן לכוון אל האמת, לצבור תשואה יקרה בדמות חידושי תורה נפלאים ומתוקים כפירות האילן הטוב אשר על יובל ישלח שרשיו.

בכלל כבוד התורה לכבד את הספרים ואת דפי הספרים שנתקלקלו (של"ה שבועות נר מצווה צה).

במה חתן דומה למת. שניהם חושבים שהם הולכים לגן עדן, ולפעמים מתאכזבים.

במשנה נאמר "בארבעה פרקים העולם נידון ... ובחג נידונין על המים". (ר"ה א' ב') יש לדקדק, מפני מה בתחילה נכתב בלשון יחיד העולם 'נידון', ואילו בחג-סוכות נאמר לשון רבים 'נידונין'? נראה שהתנא כיוון לרמז לנו לדברי הגמרא (תענית ט.) "מטר יורד בשביל יחיד, פרנסה בשביל רבים". מטר יתכן שירד לעולם אפילו לצורכו של יחיד! לכן בשלושת הזמנים הללו שהעולם נידון על פרנסה, שהוא בשביל רבים נידון אחר רובו. אבל גשמים באים אפילו עבור זכות של יחיד, לכן נאמר 'נידונין' לשון רבים, שבשביל אדם אחד יכול העולם כולו להתברך בגשמי ברכה! (עונג יו"ט חידושים ר"ה ט"ז).

במתקן הגניזה יש חלון מיוחד בשביל תפילין ומזוזות ומצוין עליו "לפרשיות בלבד", והטעם: כדי להבטיח שפרשיות אלו יזכו לגניזה הנכונה ביותר בעבורם.

בספר שערי ניסים הביא שכל המצוות התלויות בארץ מספרם י"ז כמניין טוב, רמוזים בר"ת של התאריך חמשה עשר בשבט ח' חלה, חדש, מ' מעשרות ותרומות, ש' שכחה לקט ופאה, ה' העומר, ע' ערלה עוללות, ש' שמיטה, ר' רבעי, ב' ביכורים, ש' שבע שמיטות [יובלות], ב' בכור בהמה, ט' טבל.

בפתח פרשת "בא" נא' וּלְמַעַן תִּסְפָּר בְּאֲזְנֵי בְנֵךְ וּבֵן בְּנֵךְ... וַיְדַעְתֶּם כִּי אֲנִי ה'. מדוע הציווי הוא לספר באזני הבן והנכד? וכי סוד יש כאן המועבר מפה לאוזן? וכי לא די לכתוב 'למען תספר לבנך ולבן בנך'? אלא, התורה מלמדת כי האב והמלמד חייבים להתאים דברי התורה לאזני כל אחד ואחד בייחוד. אין אזני הבן כאזני הנכד. נתאים ונטעים את התורה לרמתו של כל שכבה וכל גיל לעצמו. כך זוכים לטעת בתוכם 'חיי עולם'.

בשבט מוסר (פרק טז) כתב איתא בצואת ר' אליעזר הגדול בני הוי זהיר לברך על פירות האילן בט"ו בשבט שמנהג ותיקין הוא. הטעם באכילת פירות: לכבוד שמו של יום (מגן אברהם קלא טז)

דברי גניזה שאינם צריכים כלי חרס: אפשר לקברם בקרקע בכל מקום ואין חיוב לקברם דווקא בבית הקברות (חת"ס בהגהות לשו"ע או"ח קנד ה) ויש מקומות שגנזו בעליית בית הכנסת (כנסת יחקאל סימן לז, ערוה"ש קנד ח).